

STRESZCZENIE

Praca doktorska mgr. Arkadiusza Tomczyka pt. „*Kwalifikowany typ rozboju. Aspekty prawnokarne, kryminologiczne i kryminalistyczne*” napisana pod kierunkiem naukowym prof. dra hab. Wojciecha Ciesłaka.

Głównym celem pracy było szczegółowe, wieloaspektowe zbadanie i analiza przestępstwa rozboju kwalifikowanego. Problematyka tego typu czynu zabronionego jest niezwykle złożona z uwagi na skomplikowany charakter znamion strony przedmiotowej. Literalne brzmienie przepisu art. 280 § 2 k.k. dostarcza wielu trudności interpretacyjnych. W rozprawie została podjęta próba usystematyzowania możliwych rozwiązań, przy uwzględnieniu stosunkowo bogatego orzecznictwa oraz dorobku doktryny.

Celem prowadzonych badań było uzyskanie bezpośrednich danych dotyczących wyroków orzeczonych w sprawach o rozbój kwalifikowany, a także danych osobopoznawczych sprawców i pokrzywdzonych. Istotne było również określenie okoliczności towarzyszących zachowaniom przestępnym, takich jak czas i miejsce działania podmiotu czynu. Uzyskane informacje pozwoliły wysnuć szereg wniosków dotyczących czynników kryminogennych i sprzyjających popełnieniu zbrodni rozboju.

Dysertacja składa się z pięciu rozdziałów. W pierwszym zostały przedstawione zagadnienia wprowadzające w problematykę rozboju, jego ogólna charakterystyka i rys historyczny. W oparciu o literaturę przedmiotu wskazano przykładowe, typowe metody popełniania omawianego czynu zabronionego, a także genezę etymologiczną terminu „rozbój”. W tym rozdziale znajduje się również krótki opis skali i dynamiki zjawiska, oparty na danych statystycznych, udostępnionych m.in. przez Komendę Główną Policji i Komendę Wojewódzką Policji w Olsztynie.

Drugi rozdział obejmuje analizę prawnokarną rozboju w typie kwalifikowanym. Wywód na temat prawnych aspektów rozboju składa się z drobiazgowej oceny i próby wykładni poszczególnych jego znamion, m.in. pojęcia przemocy, groźby, stanu bezbronności i nieprzytomności, jak również omówiona została krótko sama istota czynu, którą stanowi kradzież cudzej rzeczy.

W rozdziale trzecim autor przedstawił elementy kwalifikujące, które determinują istnienie przedmiotowego przestępstwa. Dokonany opis oparty został na stanowiskach

doktryny i judykatury, ze szczególnym uwzględnieniem literatury kryminalistycznej. Pozwoliło to w sposób pełny zobrazować skalę problemów interpretacyjnych, z którymi mierzą się sądy w codziennej praktyce wymiaru sprawiedliwości.

Rozdział czwarty poświęcony jest problematyce sądowego wymiaru kary. Przeanalizowane, w oparciu o literaturę przedmiotu, istota kary oraz dyrektywy jej wymiaru pozwoliły ukierunkować rozważania na prymat poszczególnych funkcji i celów kary, jakie powinna ona osiągnąć wobec sprawców rozbojów w typie kwalifikowanym. Dokonano zestawienia aspektów sądowego i ustawowego wymiaru kary. W tej części pracy autor postarał się również odpowiedzieć na pytanie, jak wpływa wysokość wymierzonej kary na kwestie powrotu do przestępstwa oraz czy orzekanie kar głównie w okolicach dolnego ustawowego zagrożenia jest wynikiem tylko realizacji kodeksowych dyrektyw wymiaru kary.

Rozdział piąty w całości odnosi się do kryminologicznej problematyki zjawiska. Analizie poddane zostały wyniki badań aktowych, zarówno pod kątem okoliczności popełnienia czynu zabronionego, jak również, osoby sprawcy. Ten ostatni został kompleksowo omówiony z zastosowaniem takich kryteriów jak: wiek, płeć, sytuacja rodzinna, źródło utrzymania, dotychczasowa karalność. W tej części pracy autor podjął ponadto próbę określenia *modus operandi* sprawcy oraz wskazania typowych czynników motywacyjnych, które spowodowały wkroczenie przez niego na przestępną drogę. Analiza przeprowadzona w tym rozdziale odnosi się także do pokrzywdzonego. Ofiary rozboju zweryfikowano pod względem płci, wieku, a także wykonywanego zawodu.

Podstawową metodą badawczą wykorzystaną w niniejszej rozprawie doktorskiej są badania aktowe prawomocnie zakończonych spraw karnych. Autor postąpił się również następującymi metodami: dogmatycznoprawną, historycznoprawną oraz statystycznymi.

SUMMARY

Doctoral dissertation mgr. Arkadiusz Tomczyk's "*Qualified type of robbery. Criminal, criminological and forensic aspects*" written under supervision of prof. dr hab. Wojciech Cieślak.

The main purpose of the work was to detail, multi-faceted study and analysis of the crime of qualified robbery. The problem of this type of prohibited action is extremely complex due to the complicated nature of the elements of this crime. The literal wording of article 280 § 2 polish penal code provides many interpretative difficulties. The dissertation has attempted to systematize possible solutions, taking into account the relatively rich jurisprudence and achievements of the doctrine.

The purpose of the conducted research was to obtain direct data on judgments passed in cases of qualified robbery as well as personal data of perpetrators and victims. It was also important to determine the circumstances accompanying criminal behavior, such as the time and place of prohibited action. The resulting information helped draw a number of conclusions regarding the criminogenic factors and promote the commission of the crime of robbery.

The dissertation consists of five chapters. In the first one there are presented introductory issues of the problem of qualified robbery, its general characteristics and historical outline. Based on the literature of the subject, examples of typical methods of committing the prohibited act in question were indicated, as well as the etymological origins of the term "robbery". In this chapter there is also a short description of the scale and dynamics of the phenomenon, based on statistical data shared by the Police Headquarters and the Provincial Police Headquarters in Olsztyn.

The second chapter includes a criminal-law analysis of robbery in the qualified type. The argument on the legal aspects of the robbery consists of a meticulous assessment and an attempt to interpret its individual features, including the concept of violence, threats, state of defenselessness and unconsciousness, as well as the very essence of the act, which is the theft of someone else's property, is discussed briefly.

In the third chapter, the author presented the qualifying elements that determine the existence of the crime. The description was based on the positions of doctrine

and judicature, with particular emphasis on forensic literature. This allowed to fully illustrate the scale of interpretation problems faced by courts in the daily practice of justice.

The fourth chapter is devoted to the issue of the judicial dimension of punishment. Based on the literature, the author analyzed the essence of the penalty and its dimension directives which allowed to focus the considerations on the primacy of individual functions and the purposes of the penalties that should achieve by the perpetrators of robberies in the qualified type. A list of aspects of the judicial and statutory penalty was made. In this part of the work the author also tried to answer the question, how does the amount of the punishment imposed on the issue of return to crime and whether adjudgement of penalties mainly in the vicinity of the lower statutory threat is the result only of the implementation of the penal code directives.

The fifth chapter in its entirety refers to the criminological problem of the phenomenon. The results of examinations were analyzed, both in terms of circumstances of committing a prohibited act, as well as the perpetrator. The latter was comprehensively discussed using criteria such as: age, gender, family situation, source of income, previous criminal record. In this part of the work, the author also attempted to determine the *modus operandi* of the perpetrator and to indicate the typical motivational factors that caused him to become a criminal. The analysis carried out in this chapter also applies to the aggrieved party. Victims of robbery were verified in terms of sex, age and profession.

The basic research method used in this doctoral thesis is the study of the validly completed criminal cases. The author also used the following methods: dogmatic, historical and statistical.